

Roofvogels

Simon Bijlsma

20 februari 1996

Alle ingrediënten voor een gezellige vertelavond waren in het Natuurmuseum in Groningen aanwezig: buiten was het koud, matige vorst en een snijdende noordooster, binnen was het warm en nadat het licht was gedoofd verscheen op de wand een groot lichtbeeld waarop vele mooie vogelplaatjes konden worden verwacht.

Voor het zover was gaf Simon Bijlsma met een aantal inleidende dia's een verkennende indruk van het land waar het deze avond om te doen was, Israël. Israël ligt op een breukvlak van werelddelen, met name die waar vogels in grote getale elk jaar tussen heen en weer pendelen. Bovendien zorgt het landschap daar voor grote thermiek zodat de tocht voor met name de 'grote zeilers' aangenaam kan verlopen.

De inleidende beelden gaven direct aan dat we hier met een 'professional' te doen hadden. Uitstekende foto's, groot afgebeeld, deden je levensecht in Israël wanen. De getoonde plaatjes werden begeleid met een zeer deskundig en geïnspireerd verhaal, waar geboeid naar werd geluisterd.

De ruggegraat van het verhaal vormde het zoeken naar de oplossing van twee problemen die het beloofde land hebben geteisterd namelijk het verlies van gevechtsvliegtuigen door aanvaringen met trekvogels en het leegvreten van kibboetsvisvijvers door de Witte Pelikaan. Aan de oplossing van de beide problemen heeft

de vogelbescherming in Israël een belangrijke bijdrage geleverd. Door de vogeltrek minutieus in kaart te laten brengen door de vogelbescherming, heeft de Israëlische luchtmacht de verliezen door vliegtuigaanvaringen tot een minimum kunnen beperken en met het voorstellen van het aanleggen speciale visvijvers voor de witte pelikaan zouden de kibboetsvijvers door deze veelvraten (vier kilo vis in een half uur) met rust worden gelaten. Ziet de Witte Pelikaan dan het verschil tussen de beide vijvers? Ja, volgens Bijlsma is de Witte Pelikaan een intelligent beest, zo komt hij bijvoorbeeld al niet meer in gebieden waarop op hem gejaagd wordt.

Het in kaart brengen van de vogeltrek is, en wordt nog steeds, grondig gedaan. Bij binnenkomst uit Libanon worden de trekkers begroet door groepjes tellers die, over de breedte van het hele land, om de drie kilometer verspreid staan opgesteld. Voor het doorgeven van aankomende trek alsmede de coördinatie, wordt steeds contact gehouden met de centrale commandoradarpost op het internationale vliegveld Ben Goerion. Overigens, vogelaars uit Nederland kunnen meedoen aan de vogeltellingen in Israël. Kost en inwoning toe, alleen het ticket betalen. Resultaten van de tellingen hebben uitgewezen dat de najaarstrek sterker geconcentreerd is dan de trek in het voorjaar en min of meer ook voorspelbaar verloopt. Zo kan het weer in Turkije bepalend zijn voor de doortocht van duizenden schreeuwarenden op één dag.

Met name na de pauze liet Bijlsma ons genieten van schitterende beelden van de roofvogeltrek, waarvoor waarschijnlijk veel van de ongeveer 75 aanwezigen speciaal waren gekomen. Steppe-, Schreeuw-, Havik-, Dwerg-, Slangen- en Visarend lieten zich van hun beste kant zien. Toren-, Kleine Toren- en Roodpootvalk alsmede twee wouwe- en drie kieksoorten escorteerden de grote jongens. Vale, Monniksen en Aasgier completeerden het beeld. Hoogtepunt vormden de plaatjes die vanuit een zweefvliegtuig met volkswagenhulpmotor waren

gemaakt. De droom van elke vogelaar werd hier waar, namelijk het meevliegen in de zwerm, met alleen het horen van het suizen van de wind.

Simon Bijlsma heeft ons met zijn lezing overtuigd van de schoonheid van het doortrekland Israël, een land waar, eventueel met betalen van geld, het waarnemen van alle dieren - van luipaard tot zandhoen - mogelijk is. Voldaan verdween een ieder weer in de vrieskou.

Overigens in de pauze van de lezing werd er weer stevig gedeald ..... in plaatjes van zeldzaamheden. Het bestuur voert, zo is vernomen, een gedoogbeleid.

Hans Beek